

Expresii regulate

March 27, 2023

Outline

Gramatici regulate 2. Expresii regulate

Regular expression - expresii regulate

Expresiile regulate descriu limbajele regulate

Fie V un vocabular si simbolurile $E, \varepsilon, +, *, (,) \notin V$.

Un string ρ peste $V \cup \{E, \varepsilon, +, *, (,)\}$ este o **expresie regulata** peste V daca

1. ρ este un simbol peste V sau unul dintre simbolurile E, ε , sau
2. ρ este de forma $(X + Y)$, (XY) , $(X)^*$, unde X si Y sunt expresii regulate.

Descriere expresii regulate

- ▶ $E = \emptyset$ este limbajul empty
- ▶ $\varepsilon = \{\varepsilon\}$ este limbajul format din stringul empty
- ▶ $v, v \in V$ descrie limbajul $\{v\}$
- ▶ $(X + Y) = \{w | w \in X \text{ sau } w \in Y\}$
- ▶ $XY = \{\chi\gamma | \chi \in X \text{ si } \gamma \in Y\}$
- ▶ operatorul $*$ inchidere (Kleene closure):

$$X^* = \varepsilon + X + XX + XXX + \dots$$

expresii regulate 2

- ▶ Parantezele se pot omite
- ▶ $*$ este operator unar, cu prioritate mai mare decat oricare operator binar
- ▶ $+$ are prioritate mai mica decat concatenarea

$W + XY^*$ este echivalent cu $(W + (X (Y^*)))$

Exemple expresii regulate

► $01 = \{01\}$

Exemple expresii regulate

- ▶ $01 = \{01\}$
- ▶ $01 + 0 = \{01, 0\}$ - in lex |

Exemple expresii regulate

- ▶ $01 = \{01\}$
- ▶ $01 + 0 = \{01, 0\}$ - in lex |
- ▶ $0(1 + 0) = \{01, 00\}$

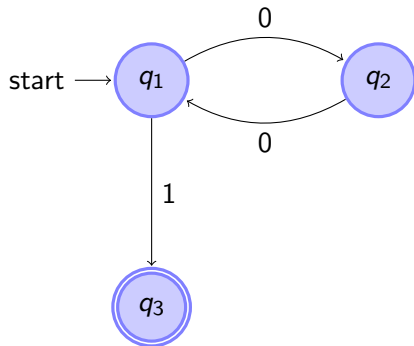
Exemple expresii regulate

- ▶ $01 = \{01\}$
- ▶ $01 + 0 = \{01, 0\}$ - in lex |
- ▶ $0(1 + 0) = \{01, 00\}$
- ▶ $0^* = \{\varepsilon, 0, 00, 000, \dots\}$

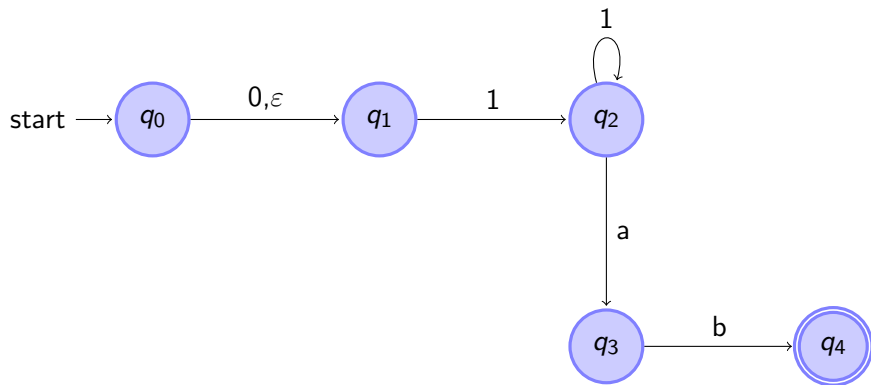
Exemple expresii regulate

- ▶ $01 = \{01\}$
- ▶ $01 + 0 = \{01, 0\}$ - in lex |
- ▶ $0(1 + 0) = \{01, 00\}$
- ▶ $0^* = \{\varepsilon, 0, 00, 000, \dots\}$
- ▶ $(0 + 10)^*(\varepsilon + 1)$ Toate stringurile de 0 si 1 fara doua consecutive 1

Exemplu $(00)^*1$

Exemplu $0?1^+ab$

Operatori aditionali: ? +

Nu permit definirea unor limbaje aditionale, dar permit exprimarea mai usoara a expresiilor regulate

- ▶ Operatorul optional: ?

Daca R este o expresie regulata, $R? = \varepsilon + R$

- ▶ Operatorul +

Daca R este o expresie regulata $R^+ = RR^*$:

$$L(R^+) = L(R) \cup L(RR) \cup L(RRR) \cup \dots$$

Proprietati algebrice ale expresiilor regulate

$$X + Y = Y + X$$

comutativitate

$$(X + Y) + Z = Z + (Y + Z)$$

asociativitate

$$X(YZ) = (XY)Z$$

$$X(Y + Z) = XY + XZ$$

distributivitate

$$(X + Y)Z = XZ + YZ$$

$$X + \emptyset = \emptyset + X = X$$

identitate

$$X\varepsilon = \varepsilon X$$

$$X\emptyset = \emptyset X = X$$

zero

$$X + X = X$$

idempotentă

$$(X^*)^* = X^*$$

$$X^* = \varepsilon + XX^*$$

$$X^* = X + X^*$$

$$\varepsilon^* = \varepsilon$$

$$\emptyset^* = \varepsilon$$

Echivalenta expresii regulate - automate finite

Fie R o expresie regulata care descrie un subset $S \subseteq T^*$.

Exista un automat finit determinist $A = (T, Q, P, q_0, F)$ a.i.
 $L(A) = S$.

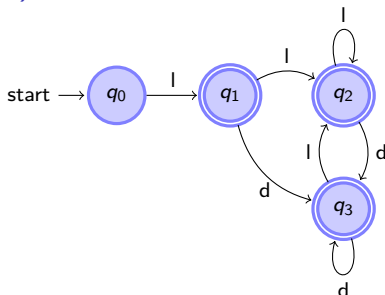
Construire automat

1. $R = l(l + d)^*$
2. $R' = 1(2 + 3)^*$ - o noua expresie in care se inlocuiesc elementele lui T din R cu simboluri distincte
Aparitii multiple ale aceluiasi element - simboluri diferite
3. $R' = 01(2 + 3)^*$ - se adauga un prefix (un simbol distinct)
Daca $R = E$ atunci R' este doar simbolul de start
4. starile automatului corespund submultimilor setului de simboluri.
5. Se inspecteaza pe rand starile lui Q si daca e necesar, se adauga stari noi:
pentru $\forall q \in Q$ si $\forall t \in T$, fie q' corespondentul setului de simboluri din R' :
  - ▶ care inlocuiesc pe t si
  - ▶ urmeaza unui simbol din setul corespunzator lui qDaca setul corespunzator lui q' nu e vid, se adauga $qt \rightarrow q'$ la P si se include q' in Q .
6. setul F de starile finale = toate starile care includ un simbol final posibil al lui R'

$$I(I + d)^*. \quad R' = 01(2 + 3)^*$$

	I	d	
q_0	q_1		$\{0\}$
q_1	q_2	q_3	$\{1\}$
q_2	q_2	q_3	$\{2\}$
q_3	q_2	q_3	$\{3\}$

q_0 I: $\{1, 2\}$, dar numai 1 urmeaza lui 0

q_0 d: $\{3\}$, dar nu urmeaza lui 0

q_1 I: $\{1, 2\}$, dar numai 2 urmeaza lui 1

q_1 d: $\{3\}$ si 3 urmeaza lui 1

q_2 I: $\{1, 2\}$, dar numai 2 urmeaza lui 2

q_2 d: $\{3\}$, si 3 urmeaza lui 2

q_3 I: $\{1, 2\}$, dar numai 2 urmeaza lui 3 -

q_3 d: $\{3\}$, si 3 urmeaza lui 3 -

deci $q_0 I \rightarrow q_1$

deci $q_1 d$ nu face parte din

deci $q_1 I \rightarrow q_2$

deci $q_1 d \rightarrow q_3$

deci $q_2 I \rightarrow q_2$

deci $q_2 d \rightarrow q_3$

deci $q_3 I \rightarrow q_2$

deci $q_3 d \rightarrow q_3$

Stari finale: q_1 , q_2 si q_3

Conversie expresie regulata - automat finit determinist - continuare

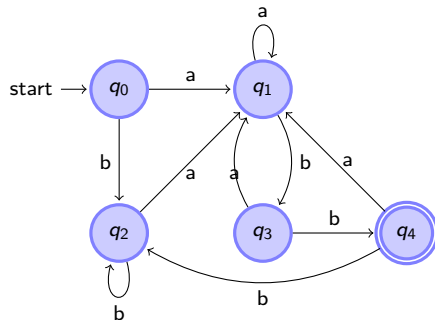
$(a + b) * abb$ becomes $0(1 + 2)^*345$

	a	b		a	follow	b	follow
q_0	q_1	q_2	0	1,3	1,3	2,4,5	2
q_1	q_1	q_3	1,3	1,3	1,3	2,4,5	2,4
q_2	q_1	q_2	2	1,3	1,3	2,4,5	2
q_3	q_1	q_4	2,4	1,3	1,3	2,4,5	2,5
q_4	q_1	q_2	2,5	1,3	1,3	2,4,5	2

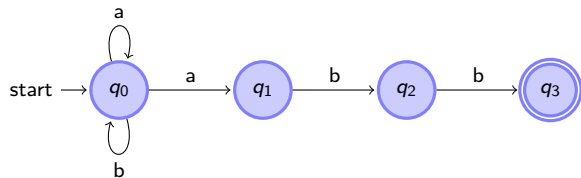
Test online: [dfa_toolbox](#), [dfa_nfa_pda](#)

DFA NFA: $(a+b)^*abb$

DFA

NFA

Alternativa

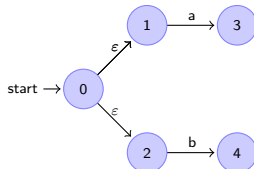
1. a

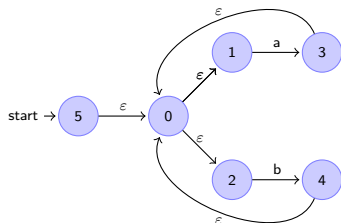
2. b

3. $a + b$

4. $(a + b)^*$

5. ab

Expresii regulate - backtracking recursiv vs automate finite deterministe

fast vs simple

Test regex in python vs lex for a string of length n

$$(a?)^n a \{n\}$$

Lex:

```
%%  
(a?){100} a{100}          printf("Easy with DFA");  
.
```

Python:

```
import re  
xx='a'*30  
print(re.match('(a?){30}a{30}',xx) )
```

test for a^{30} for python and 100 for lex

why? Concluzii

- ▶ Assuming that the **language** has been described by a **grammar**, we are interested in techniques for **automatically** generating a **recognizer from that grammar**. There are two reasons for this requirement:
  - ▶ It provides a guarantee that the language recognized by the compiler is identical to that defined by the grammar.
  - ▶ It simplifies the task of the compiler writer.

Expresiile regulate = un mod algebric de a descrie limbajele
Descriu limbajele regulate

$$a^n b^n$$

NU e un limbaj regulat: nu exista niciun automat finit care sa-l aiba ca limbaj

Dar limbajul *aaabbb*?

LEX - analiza lexicala

Caractere operator

" \ [ ] ^ - ? . * + | ( ) \$ / { } % < >

Folosirea lor drept caractere text: precedate de \ sau intre "".

xyz" ++"

"xyz ++"

xyz \ + \ +

Expresii regulate in LEX

1. Clase de caractere $[a - z0 - 9 <>]$, $[-0 - 9]$, ^abc
2. Caracter arbitrar $.$
3. Element optional $ab?c$
4. Repetitii a^* , a^+ , $[a - z]^+$
5. Alternare $ab|cd$ $a(b|d)$
6. Doar la inceput/final de linie ^abc , $abc\$$
7. Context ab/cd (ab daca e urmat de cd)
8. Operator $\{\}$: $a\{1, 5\}$, $a\{2, \}$

Analizor lexical controlat prin automat finit 3.6.2

Fie:

D [0-9]

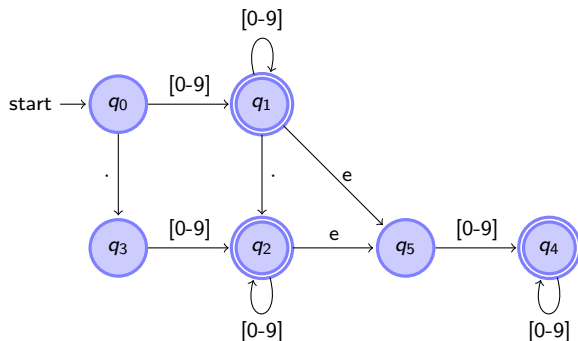
%%

{D}+

({D}*|{D}*\.{D}+|{D}+\.{D}*) (e{D}+)?

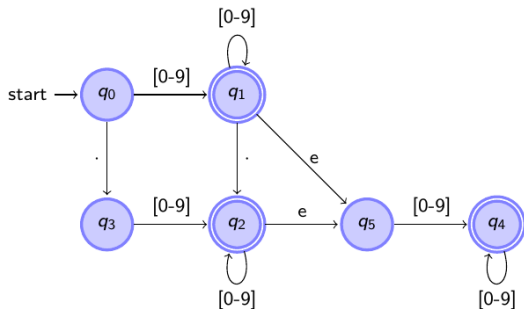
return ICON;

return FCON;

Tabel de tranzitie

Stare curenta	caracter examinat inainte (lookahead) caracter de intrare		actiune la acceptare
	.	0-9 e	
0	3	1 -	-
1	2	1 5	return ICON;
2	-	2 5	return FCON;
3	-	2 -	-
4	-	4 -	return FCON;
5	-	4 -	-

Algoritmul utilizat de LEX (greedy) 3.6.3

```
stare_curenta = 0;
stare_acceptoare_vazuta_anterior = nimic_vazut;
if (caracter lookahead este end_of_input)
    return 0;
while(caracter lookahead nu este end_of_input){
    if (exista tranzitie din starea curenta cu caracterul
        lookahead curent){
        stare_curenta = acea stare;
        avanseaza in intrare;
        if (starea curenta este o stare acceptoare){
            memoreaza pozitia curenta in intrare
            si actiunea asociata starii curente;
        }
    }
    else{
        if (nu a fost vazuta nicio stare acceptoare){
            exista o eroare:
                descarca lexemul curent si caracterul de intrare
                curent;
                stare_curenta = 0;
        }
        else {
            salveaza intrarea in pozitia in care se afla cand a
            vazut ultima stare acceptoare; realizeaza actiunea
            asociate acelei stari acceptoare;
        }
    }
}
```

Exemplu: $stare\_urmatoare = array[stare\_curenta][intrare]$

Stare curenta	caracter examinat inainte (lookahead) caracter de intrare		actiune la acceptare
	.	0-9 e	
0	3	1 -	-
1	2	1 5	return ICON;
2	-	2 5	return FCON;
3	-	2 -	-
4	-	4 -	return FCON;
5	-	4 -	-

Stare	Intrare	Ultima stare acceptoare	actiune	pozitie in intrare
0	1.2e4			
1	.2e4	1	ICON	.
2	2e4	2	FCON	2
2	e4	2	FCON	e
5	4			
4		4	FCON	

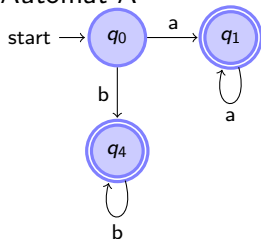
Exemplu: $stare\_urmatoare = array[stare\_curenta][intrare]$

Stare curenta	caracter examinat inainte (lookahead) caracter de intrare		actiune la acceptare
	.	0-9 e	
0	3	1 -	-
1	2	1 5	return ICON;
2	-	2 5	return FCON;
3	-	2 -	-
4	-	4 -	return FCON;
5	-	4 -	-

Stare	Intrare	Ultima stare acceptoare	actiune	pozitie in intrare
0	1.2e			
1	.2e	1	ICON	.
2	2e	2	FCON	2
2	e	2	FCON	e
5				
	e			

Gramatici regulate 2. Expresii regulate

Automat A

Automat B

